

Evaluatie op hoofdlijnen Structuurvisie/Toekomstvisie Hoogeveen

Aanleiding

Op 23 december 2004 heeft de gemeenteraad de **Structuurvisie 'Hoogeveen, ruim gezien 2015-2030'** vastgesteld. Deze Structuurvisie van 2004 is geactualiseerd. De aanleiding voor deze actualisatie van de fysieke Structuurvisie 'Hoogeveen ruim gezien 2015-2030' was een wettelijke verplichting. De Structuurvisie 2004 was namelijk geen structuurvisie in de zin van de Wet ruimtelijke ordening (Wro juli 2008).

Er is voor gekozen geen nieuwe Structuurvisie op te stellen, maar de bestaande Structuurvisie 'Hoogeveen ruim gezien 2015-2030' op onderdelen bij te stellen/te actualiseren.

Het resultaat daarvan is neergelegd in de oplegnotitie '**Structuurvisie Hoogeveen 2.0 – een geactualiseerde visie voor 2015-2030 op de ruimtelijke ontwikkeling van Hoogeveen**' met een geactualiseerde structuurvisiekaart Hoogeveen 2015-2030. Deze Structuurvisie 2.0 met structuurvisiekaart is in 2012 door de raad vastgesteld.

Vervolgens is in april 2018 de **Toekomstvisie 'Hoogeveen en haar ambities'** vastgesteld. Hierin worden de ontwikkelingen en opgaven op het gebied van bestuur, veiligheid, sociaal, omgeving en economie beschreven. Deel 3 in deze visie betreft de Visie op de omgeving.

De huidige documenten voldoen samen aan de formele eisen van de Omgevingswet.

De gemeenteraad heeft op 24 april 2023 de notitie 'Hoogeveense aanpak voor Bestuur, Begroting en Verantwoording' vastgesteld. Tijdens die behandeling waren er ook vragen over de actualiteit van de Structuurvisie.

Hoewel de huidige documenten samen aan de formele eisen van de Omgevingswet voldoen, is het, mede naar aanleiding van bovengenoemde raadsbehandeling, gewenst om de drie documenten te evalueren. We zijn daarom gestart met die evaluatie.

Evaluatie op hoofdlijnen

De evaluatie heeft betrekking op de drie genoemde documenten, die onlosmakelijk verbonden zijn.

De evaluatie is op ambtelijk niveau, in overleg met de wethouder, op hoofdlijnen gebeurd; dit betekent dat we een focus aanbrengen.

Ten behoeve daarvan hebben we verschillende disciplines gevraagd de volgende vragen over de drie documenten te beantwoorden:

- a. Noem drie punten/ontwikkelingen die ten uitvoer zijn gebracht.
- b. Noem drie punten/ontwikkelingen die niet ten uitvoer kunnen of zijn uitgebracht.
- c. Noem drie (nieuwe) ontwikkelingen op basis waarvan we een nieuwe – integrale-omgevingsvisie zouden moeten maken.

Reacties op evaluatievragen

a. Punten/ontwikkelingen die ten uitvoer zijn gebracht

- *Economie*
 - * De afgelopen jaren zijn er bedrijfskavels verkocht.
 - * Er is geïnvesteerd in het verhogen van de organisatiegraad met Ondernemend Hoogeveen.
 - * Er is gestart met de uitgifte van een kavel op Riegmeer.

- * Voldoende bedrijvigheid gerealiseerd of gelegaliseerd.
 - * Er zijn de nodige functies gerealiseerd in vrijkomende agrarische bebouwing.
 - * De reconstructie van het industrieterrein De Wieken is goed gelukt. De vraag is of het gebied rond het vliegveld voldoende tot zijn recht komt en volledig wordt benut.
- *Wonen en omgeving*
 - * Woningbouw op inbreidingslocaties en bij de dorpen is goed gelukt.
 - * Versterking linten Hollandscheveldsche Opgaande en Zuideropgaande.
 - * Ontwikkeling Nijstad met recreatie en wonen.
 - * Woningbouw in de dorpen, inclusief het wonen aan het water tussen Noordscheschut en Nieuweroord.
 - * Uitbreidingslocaties Structuurvisiekaart. Op nagenoeg alle uitbreidingslocaties is gebouwd of wordt op dit moment gebouwd. Alleen bij Elim en bij Nieuwlande is voor een andere locatie gekozen.
 - * Beheerste groei van het aantal woningen, op basis van de behoefte. Afgelopen jaren is overeenkomstig de behoefte gebouwd (misschien een enkel jaar uitgezonderd).
 - * Aan de zuidoostzijde van het stadscentrum zijn pleinen bebouwd (woningen Beukemaplein en Kaapplein) en een parkeergarage gerealiseerd. Woningen in Dwingelandpark nog in uitvoering.
 - * Woonzorgvisie opgesteld met daarin ruimte voor langer zelfstandig, levensbestendig en flexibel wonen.
 - * Kwaliteitsimpuls stadscentrum voor de Hoofdstraat en omvorming van een deel van de parkeerterreinen.
 - * Backbone geprofileerd (hoofdroute van Zuidwoldigerweg tot aan de Mr. Cramerweg).
 - *Duurzaamheid*
 - * Meer aandacht voor thema's als duurzaamheid en wonen & zorg.
 - * Inzet op energiezuiniger maken van woningen (onder andere via de Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe).
 - *Gezondheid en sociaal*
 - * Alle huisartsenpraktijken hebben een POH Jeugd.
 - * Ombuiging van individuele naar algemene voorzieningen; zoals realisatie 3 huizen van de buurt, de rest van de wijken/dorpen volgt.
 - * Talentontwikkeling en leefbaarheid; op de volgende onderwerpen zijn stappen gezet:
 - 'iedereen doet mee' geldt als randvoorwaarde;
 - bij ondersteuning, gezondheid en zorg zetten we nog meer in op preventie;
 - de sociaal-economische tweedeling gaan we tegen, met speciale aandacht voor 'armoede en schulden' en 'onderwijs';
 - bij de uitvoering leggen we meer nadruk op samen en op netwerkvorming.

b. Punten/ontwikkelingen die niet ten uitvoer kunnen of zijn uitgebracht

- *Economie*
 - * Er is geen strategisch economische visie/koers bepaald voor de komende 5-10 jaar inclusief integrale aspecten (transitieopgave, verduurzaming, circulariteit etc.).
 - * Er is onvoldoende uit de regionale samenwerking gehaald (Regio Zwolle en Dutch Tech Zone).
 - * Er is voor Hoogeveen geen behoefteramingen onderzoek naar bedrijfslocaties uitgevoerd de laatste jaren.
 - * Huisvesting en andere benodigde functies in relatie tot bedrijvigheid tegen het

licht houden (zijn er voldoende voorzieningen, woonplekken, mogelijkheden tot ontspanning?).

* Bedrijven uit het centrum verplaatsen en de achterblijvende terreinen herontwikkelen (bijvoorbeeld Bakkerij Faber, DOC).

- *Wonen en omgeving*

* Er wordt onvoldoende geëvalueerd of landschappelijke inpassing goed is uitgevoerd en jaren na de bouw de juiste uitwerking heeft gehad (bepaalde mate van handhaving is daarbij belangrijk).

* Grootschalige investeringen in het landschap.

* Kwaliteitsimpuls vliegveld en omgeving.

* Schaalvergroting in de landbouw behoeft evaluatie.

* Water terugbrengen in het centrum (Willemskade en Alteveerstraat).

* Het station verbinden met het stadscentrum.

* Kanalenzone en landgoederenzone zijn maar beperkt tot ontwikkeling gekomen. Dit heeft mede te maken met het provinciale beleid ten aanzien van het bouwen in het buitengebied.

* Is de groei van het verkeer wel gestagneerd in 2020?

* De druk op de woningmarkt is juist toegenomen in plaats van afgenomen.

* Uitvoering van de Woonzorgvisie start nu.

* In de zuidoosthoek van het stadscentrum is veel gebeurd. Nu nog de noordwesthoek aandacht geven: 'het station verlangt naar de stad'! De 'kop' op de Hoofdstraat 'drijft' nu nog te veel, er is geen verbinding met de rest. Maar let op om er geen verkeerskundige oplossing van te maken, focus op kwaliteit, alles dat je doet moet bijdragen aan het grotere geheel!

* Een goede ontwikkeling is de Tamboerpassage. Daar kunnen moderne hippe woningen gerealiseerd worden, daaraan is behoefte in het stadscentrum.

- *Sociaal*

* Clustering van wijk/dorps voorzieningen; er wordt eerder een beweging de andere kant op waargenomen nu er meer algemene voorzieningen komen in plaats van individuele (bijvoorbeeld Huis van de buurt).

* Alles wat is benoemd in de Structuurvisie voor sociaal domein is in gang gezet.

c. (Nieuwe) ontwikkelingen op basis waarvan we een nieuwe – integrale-omgevingsvisie zouden moeten maken

- *Economie/Landbouw*

* Rijksprogramma's zoals Ruimte voor Economie eisen een integrale visie.

* De transitie in de landbouw.

* Is er behoefte aan lokaal/regionaal bedrijventerrein?

* We willen een gezond woon(ruimte)- en werkklimaat (bedrijfskavels lokaal of regionaal, werkgelegenheid) voor de toekomst.

- *Wonen en woonomgeving*

* We willen een gezond woon (ruimte)- en werkklimaat (bedrijfskavels lokaal of regionaal, werkgelegenheid) voor de toekomst.

* Er is krapte op de woningmarkt.

* Wonen en zorg: steeds meer mensen die langer thuis (moet blijven) wonen of die vanuit een zorginstelling weer in een 'normale' wijk moeten wonen.

* Nieuwe woonvormen zoals flexwoningen. Door het woningtekort, de groeiende instroom van statushouders en de stijgende prijzen is het noodzakelijk om te kijken naar nieuwe woonvormen, zoals flexwoningen. Dit vraagt ook om flexibiliteit op bijvoorbeeld het gebied van ruimtelijke ordening.

* Aanpassing infrastructuur/verbetering doorstroming entree Hoogeveen ter hoogte van de Schutstraat.

* Aansluiting A28 ter hoogte van Nijstad.

* Woningbouwopgave is groter dan aangehouden in de Toekomstvisie. De Toekomstvisie gaat uit van 57.000 inwoners in 2030. Op dit moment hebben we 56.600. In de afgelopen 3 jaren groeiden we gemiddeld met 300-350 inwoners per jaar. Als je die trend doortrekt kom je uit op 58.500 in 2030. Overigens is voor de woningbouw het aantal huishoudens interessanter; door huishoudensverdunding neemt de behoefte nog sterker toe.

* Nieuwe uitbreidingslocaties nodig. Op nagenoeg alle locaties van de Structuurvisiekaart is gebouwd of wordt op dit moment gebouwd. Naar verwachting is er daarna nog steeds een uitbreidingsbehoefte. Wanneer deze locaties in de Structuurvisie/Omgevingsvisie zijn vastgelegd, is realisatie van die locaties makkelijker en gaat het sneller. Voor Hoogeveen liggen er kansen voor inbreiding, maar het is wenselijk dat er een visie ligt voor welke gebieden we gaan transformeren.

* De landgoederenzone en de kanalenzone hebben een harde begrenzing. Als we dit nog steeds willen, dan zou een minder harde grens wenselijk zijn. Ook is het de vraag of dit haalbaar is, gelet op het beleid van de provincie. Dat zijn we op dit moment aan het onderzoeken.

* De hoogbouwnotitie moet ook geactualiseerd worden, schets de kaders vanuit een breder perspectief.

- *Gezondheid en sociaal*

* Wonen en zorg: steeds meer mensen die langer thuis (moet blijven) wonen of die vanuit een zorginstelling weer in een 'normale' wijk moeten wonen.

* Uitgangspunt zou moeten zijn: *iedereen doet mee*. Daartoe inzetten op:

>Ontmoeting: zowel sociaal als fysiek;

>Bereikbaarheid: betaalbaar, mobiliteit, e.d.;

>Gezondheid: bescherming (tegen ongezonde stoffen), schoon water en schone lucht, leefstijl, inrichting van de openbare ruimte die uitdaagt tot de gezonde keuze, zoals routes die beweging stimuleren, beperking op ongezonde voeding/snackbars. Een gezonde fysieke leefomgeving beschermt tegen mogelijk ongezonde invloeden van buitenaf, stimuleert tot de gezonde keuze en faciliteert samenleven door ontmoeten en meedoen. De Omgevingswet biedt nieuwe kansen om een betere gezondheid te realiseren.

* Nieuwe zorgvraag vanuit statushouders, arbeidsmigranten en Oekraïners.

- *Energie en Klimaat*

* Invloed en ruimtebeslag energietransitie.

* Klimaatadaptatie: hittestress en wateroverlast zijn steeds belangrijkere thema's (zie ook stresstesten die zijn gedaan in Hoogeveen en alles over water wat speelt).

* Energietransitie.

* Energielandschap.

- *Natuur en milieu*

* Ecologie.

* Landschap; strikte bescherming van gebieden die je wilt beschermen. Deze gebieden bieden ruimte aan functies als natuur en recreatie, die noodzakelijk zijn naast de groei van het aantal woningen.

- *Recreatie*

* Landschap; strikte bescherming van gebieden die je wilt beschermen. Deze gebieden bieden ruimte aan functies als natuur en recreatie, die noodzakelijk zijn naast de groei van het aantal woningen.

- *Algemeen*
 - * De implementatie van de Omgevingswet.
 - * Digitalisering.
 - * Regionale samenwerking (o.a. Regio Zwolle, Dutch Tech Zone, Regiondeals).
 - * Doorontwikkeling regionale functie Hoogeveen.
 - * In ontwikkeling zijnde beleidsdocumenten en visies, o.a. IBOR (Integraal Beleid Openbare Ruimte) en Brede Welvaart.

Actualisatie Structuurvisie/Toekomstvisie: een nieuwe integrale Omgevingsvisie

Op basis van de opgehaalde reacties ten behoeve van de evaluatie, voortdurende ontwikkelingen in rijks-, provinciale- en regionale visies, voortschrijdend inzicht en het feit dat het eerste document dateert uit 2004, wordt voorgesteld om de Structuurvisie(s)/Toekomstvisie te actualiseren en te komen tot een **nieuwe integrale Omgevingsvisie**.

Daarbij speelt ook mee dat de Omgevingswet op 1 januari 2024 in werking is getreden. Hoewel de huidige documenten samen aan de formele eisen van de Omgevingswet voldoen, is het een goed moment om de Structuurvisie/Toekomstvisie te actualiseren. De Omgevingswet vraagt om een integraal samengestelde Omgevingsvisie, waarin alle thema's – niet alleen ruimtelijk ordening betreffend, maar ook sociaal, gezondheid, economie e.a. – afgewogen aan de orde komen.

Een actualisatie kan daarmee een verbeterslag meebrengen onder de Omgevingswet. Zowel digitaal als op inhoud.

10 sept 2024